

מ"ת (חיפה) 16282-11-24 - מדינת ישראל נ' פלוני

מ"ת (חיפה) 16282-11-24 - מדינת ישראל נ' פלוני שלום חיפה

מ"ת (חיפה) 16282-11-24

מדינת ישראל

נגד

פלוני (עציר)

בית משפט השלום בחיפה

[26.11.2024]

כבוד השופט בוריס שרמן

החלטה

לפני בבקשה להארכת מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו בת"פ. 16252-11-24.

1. לפי עובדות כתב האישום, המשיב התגורר בחיפה ביחד עם אמו ואחיו (להלן: "האם" ו"האח"). ביום 30/10/24 בערב שהו השלושה בביתם. עת שהו במטבח, התגלע ויכוח בין האח למשיב, במהלכו המשיב הכין לעצמו קפה בספל. על רקע הוויכוח, האח נטל את הספל מידי המשיב ושפך את הקפה. המשיב הכין קפה פעם נוספת. האח ניסה לקחת את הספל מהמשיב ובנסיבות אלה אצבעו של המשיב התעקמה. בתגובה, המשיב היכה את האח במכת אגרוף בפנים עם ידו השמאלית ומיד לאחר מכן הטיח את הספל, אותו אחז בידו הימנית, בפניו של האח. הספל נשבר על פניו של האח שנפל על הארץ ונגרמו לו חבלות שונות שפורטו בכתב האישום.

למשמע המתרחש הגיעה למטבח האם והבחינה באח מוטל מדמם על הארץ, תוך שהוא אומר למשיב שיפנה למשטרה. בהמשך האח קם ופנה לחדרו על מנת להתקשר למשטרה. אז המשיב נטל מחבת ועזב את המטבח. האם הלכה אחריו על מנת לקחת ממנו את המחבת. בתגובה המשיב איים על האם בתנועה עם המחבת, כרוצה להכותה.

האם רצה לחדרו של האח שם ניסתה לעצור את הדימום מראשו. בהמשך האם יצאה מהחדר והבחינה במשיב במטבח כאשר הוא אווז ביד אחת מחבת וביד שנייה צלחת. כשהבחין בה, הניף המשיב את ידו בה אחז צלחת כרוצה להשליך אותה על האם, חייך ואמר לה: "מזמן אני רציתי לעשות את זה". האם ניגשה לדלת הבית על מנת לפתוח אותה כדי ששוטרים שיגיעו לבית ויכלו להיכנס. בהמשך ביקשה מהמשיב לחדול ממעשיו. בתגובה, המשיב הרים את המחבת בתנועה מאיימת. אז, נכנסה האם לחדרו של האח והשניים סגרו את הדלת והחזיקו אותה על מנת למנוע מהמשיב להיכנס. המשיב דפק בחוזקה על משקוף הדלת באמצעות חפץ כלשהו וגרם נזק למשקוף.

למשיב יוחסו עבירות של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); פגיעה כשעברין מזוין, לפי סעיפים 335(א)(1) + 334 לחוק; אימים, לפי סעיף 192 לחוק; והיזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק.

2. בבקשת המעצר נטען, כי בידי המבקשת ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למשיב בכתב האישום. עוד נטען כי המשיב מוכר למערכת בריאות הנפש. הגם שאין לחובתו הרשעות קודמות, מתקיימת נגדו עילת מעצר סטטוטורית שכן עסקינן בעבירות אלימות במשפחה. עוד מתקיימת עילת מעצר שעניינה חשש להשפעה על עדים או פגיעה בראיות. 3. ב"כ המשיב לא חלקה על קיומן של ראיות לכאורה והסכימה במשתמע גם לקיומה של עילת מעצר. עיקר טיעונה התייחס לאפשרות להסתפק בחלופה. בהקשר זה נטען כי מעשי המשיב באו כתגובה להתנהגות אלימה של האח. נטען כי נוכח גילו הצעיר, עברו הנקי ויתר נסיבותיו של המשיב מעצרו אינו הכרחי. נטען כי בשל היות המשיב בודד ומסוכסך עם בני משפחתו הקרובה אין באפשרותו להציע חלופת מעצר "הרמטית". עם זאת, המשיב נמצא מתאים להיקלט בהוסטל שיקומי בירושלים. הגם שלא מדובר בחלופת מעצר, סברה ב"כ המשיב כי די בכך כדי להשיג את תכלית המעצר.

מנהל ההוסטל נחקר לפניי ופירט אודות המסגרת המוצעת. 4. ב"כ המבקשת בטיעוניה התנגדה לשחרור המשיב. היא הפנתה לכך שהמסגרת המוצעת לא מהווה חלופת מעצר ולא תדווח במקרה של הפרת התנאים המגבילים מצד המשיב. בהעדר פיקוח צמוד, אין באפשרות המסגרת המוצעת להפחית את מסוכנותו של המשיב. הודגש, כי מדובר בעבירות אלימות במשפחה ולפיכך דרך המלך הינה הפניית המשיב לשירות המבחן לצורך בחינת מסוכנותו והאפשרות לאיינה ע"י חלופה כלשהי. לשיטת המבקשת, מסוכנות המשיב לא מופנית כלפי בני משפחתו בלבד אלא כלפי הציבור בכללותו. ב"כ המבקשת הדגישה כי מעשי המשיב מלמדים על אימפולסיביות רבה ועל תגובה חסרת פרופורציה לגירויים. דיון והכרעה

5. כאמור, ב"כ המשיב לא חלקה על קיומן של ראיות לכאורה. לאחר שעיינתי בתיק החקירה, סבורני כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת כל המיוחס למשיב בכתב האישום.

6. באשר לעילת המעצר, צודקת ב"כ המבקשת כי מקום שמעשי המשיב בוצעו כלפי בני משפחתו, מתקיימת עילת מעצר סטטוטורית הנובעת מביצוע עבירות אלימות כלפי בני משפחה. באשר לעילת המעצר הנוספת הנטענת - חשש להשפעה על עדים נוכח קשרי משפחה בינם לבין המשיב - סבורני כי עוצמתה אינה גבוהה. המשיב בחקירותיו ובעימות עם האח הודה בכל המיוחס לו בכתב האישום ובמצב דברים זה איני סבור כי יש בקשרי המשפחה בינו לבין המתלוננים כדי להצביע על החשש לשיבוש הליכי משפט. עוד אני דוחה טענת ב"כ המבקשת לפיה מסוכנות המשיב מופנית כלפי הציבור בכללותו ולא רק כלפי המתלוננים. מעיון בתיק החקירה עולה כי המשיב, צעיר כבן 18 בלבד, מעולם לא הסתבך בפלילים. מהודעות המתלוננים ומיתר הראיות שנאספו עולה כי לא מדובר באדם אלים והאירוע נשוא כתב האישום הינו ראשון ויחיד. נוכח הרקע לאירוע, כפי שאפרט להלן, סבורני כי מסוכנות המשיב ממוקדת כלפי המתלוננים. עוד סבורני, כי עוצמתה של עילת המעצר במקרה מיוחד זה אינה גבוהה ולא מחייבת קביעת תנאי שחרור מגבילים נוקשים.

7. מעיון בתיק החקירה עולה כי המשיב, צעיר כבן 18 וחודשיים הסובל מחרדה חברתית, מתגורר עם אמו ואחיו בן ה-23. לפי עדויות האם והאח, המשיב מעולם לא נהג באליומות כלפיהם עובר לאירוע נשוא כתב האישום. מגרסאות כלל המעורבים עולה תמונה אחידה לפיה הרקע לאירוע הינו חוסר שביעות רצונם של האם והאח מאורח חייו של המשיב, שאינו עובד ואינו נוטל את הטיפול התרופתי שהומלץ לו. ביום האירוע האח שוב החל להתווכח עם המשיב. כשהמשיב הכין לעצמו קפה במטבח, האח שפך את הקפה בטענה שהמשיב לא קנה את הקפה בכסף, והחזיר למשיב את הספל הריק. כאשר המשיב התחיל להכין קפה פעם נוספת, האח ניסה למשוך את הספל מידי. בין השניים התפתח מעין מאבק על הספל במהלכו אצבעו של המשיב התעקמה (לטענת המשיב האח עיקם את אצבעו בכוונה, בעוד לטענת האח בעימות הדבר אירע ללא כוונה). בתגובה היכה המשיב את האח בפניו בידו השמאלית, ובהמשך הטיח בו את הספל וגרם לו חבלות המפורטות בכתב האישום.

מעיון בחו"ד פסיכיאטרית מיום 5/11/24 שניתנה לאחר הסתכלות בת 6 ימים, סיכום מלר"ד מיום 31/10/24 ומסמכים רפואיים נוספים שצורפו לתיק החקירה עולה כי המשיב אובחן בעבר כסובל מחרדה חברתית, אך לא מצוי במעקב פסיכיאטרי סדיר ולא נוטל תרופות. אין למשיב רקע של שימוש בסמים או אלכוהול. לפני מעצרו בילה רוב שעות היום בביתו במשחקי מחשב ומיעט בתקשורת עם אחרים. המשיב תיאר את האירוע נשוא כתב האישום והביע צער וחרטה על התנהגותו. הגם שעלתה התרשמות לקיומם של קשיים רגשיים וקשיים נוספים בתפוחותיהם רחבים, לא נמצאו סימנים פסיכויטיים, מחשבות שווא או סימני סכנה לעצמו או לסובבים. נקבע כי המשיב לא זקוק לאשפוז או טיפול פסיכיאטרי.

8. הנה כי כן, מחומר הראיות מצטיירת תמונה של צעיר כבן 18, בודד ומתבודד, נעדר קשרים חברתיים וסובל ככל הנראה מחרדה חברתית. הוא לא עובד לפרנסתו ומבלה מרבית שעות היום במשחקי מחשב. האירוע נשוא כתב האישום הינו חריג ולא מאפיין את התנהלותו היומיומית. האירוע התרחש בנסיבות מיוחדות בהן המשיב הגיב בצורה אלימה על התנהגות פרובוקטיבית של אחיו. אדגיש: לא מצאתי כי עומד למשיב סייג הגנה עצמית או טענת הגנה אחרת. עם זאת, אין להתעלם מנסיבות ביצוע העבירה אשר לשיטתי משפיעות במישורין על רמת הסיכון הנשקפת מהמשיב.

9. כעת לבחינת החלופה למעצר. אפתח במושכלות היסוד. בבש"פ 11559/04 כפיר כהן נ' מדינת ישראל (כב' השופטת א' חיות, החלטה מיום 31/5/07) נקבע: "בהבדל ממעצר מאחורי סורג ובריח אין לצפות מחלופת מעצר ליתן מענה מוחלט למסוכנות הנשקפת מן הנאשם. חלופת מעצר היא לעולם מענה יחסי, אך יש לקבלה אם היא מבטיחה את שלום הציבור במידה סבירה בנסיבות העניין."

בבש"פ 5564/11 פלוני נ' מדינת ישראל התייחס בית המשפט העליון (כב' השופט י' עמית) לחובת בית המשפט להסתפק תמיד בתנאים מגבילים ששיגו את תכלית המעצר מבלי לפגוע בחירותו של הנאשם מעבר לנדרש (פסקה 5):

"...לא הייתי מזכיר דברים אלה, המובנים מאליהם, אילולא התחושה כי החלופה של מעצר בית מלא, הפכה לתנאי שחרור "אוטומטי" כתחליף למעצר בפועל. אך יש לזכור כי גם מעצר בית מלא הוא בגדר הגבלה, ואף הגבלה קשה, על חירות הפרט, במיוחד בהאידנא, שבירור התיק העיקרי עלול להתארך חודשים ואף שנים. אין זה מהדברים הקלים "לטפס על הקירות" משך חודשים רבים בין ארבעה כתלים. הבטלה עלולה להביא לידי שעמום והשעמום לידי חטא של הפרת תנאי מעצר הבית ולהסתבכות נוספת של הנאשם. לכך יש להוסיף כי מעצר בית ממושך עלול לפגוע בפרנסתו של הנאשם ושל בני ביתו התלויים בו למחייתו.

רוצה לומר, כי גם בקביעת תנאי החלופה, היד אינה צריכה להיות "קלה על ההדק", ותנאי החלופה והגבלת החירות צריכים להיגזר הן מעוצמתה של עילת המעצר והן מעוצמת הראיות בכל מקרה ומקרה."

במילים אחרות, ככל שמסוכנות הנשקפת מהעברין נמוכה יותר, כך בית המשפט נכון יותר להסתפק בתנאים מגבילים מקלים ובפיקוח הדוק פחות.

10. לענייננו. אני סבור שיש בכוחה של החלופה שהוצעה כדי להפחית את מסוכנותו של המשיב למידה סבירה. כאמור, לקביעת המסוכנות אינה גבוהה ומכוונת כלפי המתלוננים בלבד. בהקשר זה אני נותן משקל משמעותי גם לגילו הצעיר של המשיב, על גבול הקטינות, העדר מעורבות קודמת בפלילים, המעצר הראשון בחייו לפרק זמן משמעותי של כמעט חודש וההשפעה המרתיעה שיש להתרשמותי למעצר זה על המשיב. עוד לקחתי בחשבון שמדובר בצעיר ללא מערכי תמיכה ואין ביכולתו להציע חלופה שונה מזו שהוצעה. במצב דברים זה דחיית החלופה משמעה הותרת המשיב במעצר עד תום ההליכים, ותוצאה זו אינה ראויה בנסיבות העניין ונוכח עוצמת עילת המעצר.

11. מעדות מנהל ההוסטל "שלטר" שהוצע כחלופת מעצר עולה כי מדובר בדירה המשמשת כקורת גג לצעירים בגילאי 18-25. המסגרת מיועדת ל-14 שוהים, כאשר כעת מתגוררים בה 12 צעירים. במקום נמצאים אנשי צוות במשך כל שעות היממה וקיימות מצלמות אבטחה במרחב הפתוח (סלון ומטבח) אך לא בחדרים. ההוסטל מאפשר קליטה מידית ושהייה עד למציאת מסגרת קבועה. לאחר היכרות ראשונית עם הצעיר, נבדקת אפשרות של שהייה בהוסטל למשך מספר חודשים, מציאת מסגרת קבועה או גיוס משאבים לחזרת הצעיר לקהילה. צעירים השוהים במסגרת אינם מפוקחים במובן זה שהם רשאים לצאת מהמקום בכל עת. אין במסגרת "עצורי בית", אך שוהים בה צעירים בתנאי הרחקה. הגם שהמסגרת פועלת בפיקוח משרד הרווחה ומשתפת פעולה עם שירות המבחן, היא לא מפקחת על קיום תנאים מגבילים ולא מדווחת למשטרה במקרה של הפרה. עם זאת, המסגרת מדווחת למשרד הרווחה במקרה של עזיבת דייר.

12. עניינו של המשיב מעורר התלבטות. מחד גיסא, מסוכנותו לא גבוהה ולשיטתי ניתן להשיג את תכלית המעצר על ידי הרחקתו מהמתלוננים. מאידך גיסא, החלופה המוצעת לא כוללת פיקוח אנושי ומשמעות שחרור המשיב הינה מתן אמון רב בו ובכוחותיו מלכתחילה.

לא בלי התלבטות, החלטתי להעדיף במקרה מיוחד זה חלופה למעצר. אזכיר, כי "מצוות המחוקק היא לתור אחר חלופה שעשויה להשיג את מטרת המעצר באופן בו הפגיעה בחירות המבקש תהא פחותה. סוגיית המעצר עד לסיום הליכים הינה אינדיבידואלית. אין בקיומן של חזקות מסוכנות על-פי דין כדי לסתור זאת. עדיין, על בית המשפט לבחון את נסיבות המעשה והעושה..." (בש"פ 1221/17 יגאל עמרני נ' מדינת ישראל, החלטה מיום 14/2/17). בבש"פ 7452/16 מקסים מיליאבסקי נ' מדינת ישראל (החלטה מיום 10/10/16) התווה בית המשפט העליון גישה כללית באשר לאימוץ של חלופות מעצר אותה יישמתי במקרה זה:

"...החובה לבחון חלופות מעצר, במהותה מחייבת איזון בין הסיכון העולה משחרורו האפשרי של הנאשם מבית האסורים, לבין זכותו לחירות (בש"פ 397/15 מורדי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.1.2015); בש"פ 1149/13 מדינת ישראל נ' קארוט [פורסם בנבו] (18.2.2013)). בבוחנו חלופות מעצר, עלינו ליטול "סיכון מחושב" המשקף מידה מסוימת של אמון באדם שנזקפת לטובתו חזקת החפות, בשילוב הגבלות שונות המוטלות על אותו אדם המיועדות למנוע ממנו לעבור עבירות (כגון הרחקה פיזית ממקום מסוים), או ליצור תמריצים משמעותיים נגד פעולות מסוימות (כגון ערבויות גבוהות שיחולטו במקרים מתאימים) (ראו: בש"פ 3444/15 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (31.5.2015); בש"פ 126/12 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה יח (16.1.2012)).". סבורני כי במקרה זה שחרור המשיב לחלופה המוצעת, שלא בתנאי מעצר בית, אכן מהווה "סיכון מחושב" שהציבור יוכל לשאת, וכי התוצאה של מעצר עד תום הליכים הינה קשה ולא הולמת את מכלול נסיבות המקרה.

13. שקלתי עתירת ב"כ המבקשת להורות על הגשת תסקיר שירות המבחן לפני בחינת החלופה. סבורני כי הדבר אינו נחוץ. מונחים לפני כלל הנתונים הרלבנטיים בהם הרקע של המשיב, הסיבות והנסיבות להסתבכותו. איני סבור שיש בכוחו של תסקיר מעצר להוסיף נתונים שיהיה בהם כדי להשפיע באופן מהותי על ההכרעה בבקשה. מן הצד השני, משמעות הזמנת תסקיר מעצר הינה הותרת המשיב במעצר לפרק זמן בלתי מבוטל נוסף.

בבש"פ 27/15 עלי יונס נ' מדינת ישראל (כב' השופט י' עמית, החלטה מיום 15/1/15, פורסם ב"נבו") נקבע: "[ב]מקרים בהם על-פניהם ניתן להסתפק בחלופת מעצר שניתן לעמוד על טיבה בבית המשפט - אין טעם להזמין תסקיר שירות מבחן. אבהיר. לעיתים המעשה והעושה הם כאלה שבית המשפט מתרשם כי ניתן להסתפק בחלופת מעצר. פעמים רבות בית המשפט עצמו יכול לבחון את טיב החלופה ולעמוד על קנקנם של המפקחים והערבים. אלא שבהאידנא, ההסתמכות "האוטומטית" על שירות המבחן גורמת לכך שבית המשפט משהה את החלטתו עד לקבלת תסקיר מעצר, ובכך נמצאנו מאריכים מעצרו של הנאשם שלא לצורך."

כזה הוא המקרה שלפניי. כידוע, "כל החלטת מעצר היא בבחינת "תפירה ידנית" על פי המעשה והעושה, וכל מקרה ונסיבותיו וכל נאשם ונסיבותיו" (בש"פ 1248/21 סלאמה אבו סבילה נ' מדינת ישראל, החלטה מיום 24/2/21). למרות שמדובר בעבירות שניתן מבחינה טכנית לסווגן כ"אלימות במשפחה", מסוכנות הנשקפת מהמשיב אינה דומה למסוכנותו של עבריין אלמ"ב טיפוס. אבל גם אם היה מדובר בעבירות אלמ"ב "קלאסיות", פעמים רבות בתי המשפט הורו על שחרור לחלופה אף מבלי להיזקק לתסקירי מעצר. ראה למשל: עמ"ת (מחוזי-חיפה) 43349-06-24 מדינת ישראל נ' מוסטפא גריר (כב' השופט זיו אריאלי, החלטה מיום 20/6/24); עמ"ת (מחוזי-חיפה) 17674-09-23 מדינת ישראל נ' מוחמד חמוד (כב' השופט אברהם בולוס, החלטה מיום 8/9/23); עמ"ת (מחוזי-חיפה) 8215-10-20 מדינת ישראל נ' חאפז נמיראת (כב' השופט יצחק כהן, החלטה מיום 7/10/20); והחלטות רבות אחרות.

14. לאור כל האמור לעיל אני מורה כדלקמן:

א. המשיב יובא ע"י שב"ס ביום 27/11/24 עד השעה 12:00 להוסטל "שלטר" ברח' הלני המלכה 19, ירושלים, שם ישוחרר בשיטה "מדלת לדלת".

ב. המשיב ישהה בהוסטל בהתאם לתנאי המקום. אני מבהיר שהמשיב לא יהיה נתון במעצר בית אלא יהיה רשאי לצאת את ההוסטל ובלבד שילון בהוסטל בלבד.

ג. אני אוסר על המשיב לצאת מגבולות העיר ירושלים, למעט לצורך התייצבות לדיונים בעניינו או לצורך השתתפות בפעילויות חינוכיות או טיפוליות מטעם ההוסטל.

ד. אני אוסר על המשיב ליצור כל קשר עם המתלוננים אלא באמצעות קצין מבחן או עו"ס מטעם ההוסטל, בהנחייתו ובפיקוחו.

ה. המשיב ישתף פעולה בתכנית הטיפולית שתיבנה עבורו וכן יטול את הטיפול התרופתי בהתאם להתוויה רפואית או פסיכיאטרית.

ו. להבטחת קיום תנאי השחרור יחתום המשיב על ערבות עצמית ע"ס 10,000 ₪.

ההוסטל ידווח לשירות המבחן במידה והמשיב יעזוב את המסגרת ולא ילון בה או יורחק מהמסגרת, ושירות המבחן ידווח על כך מיד לבית המשפט. במקרה זה המשיב ייעצר ויובא בפני שופט תוך 24 שעות. כמו כן, ההוסטל יודיע לשירות המבחן על הפרות של תנאי המקום ע"י המשיב, ובמקרה זה ייקבע דיון בהקדם האפשרי.

אני מורה לשירות המבחן לערוך תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. התסקיר יבחן את התאמתה של החלופה ואת האפשרות להעמדת המשיב בצו פיקוח מעצרים. סבורני כי מדובר במעגל פיקוח נוסף שעשוי להפחית את מסוכנות המשיב לטווח ארוך, כאשר השפעתו המרתיעה של המעצר תיחלש.

נקבע לקבלת תסקיר מעצר ליום 8/1/25 בשעה 10:00. המשיב מוזהר בחובת התייצבות. המזכירות תעביר החלטה זו לשירות המבחן.

החלטה זו מהווה אסמכתא לשחרור ביום 27/11/24.

ניתנה היום, כ"ה חשוון תשפ"ה, 26 נובמבר 2024, במעמד הצדדים.